

Írd alá okosan! – Szerzői jogi alapok

MISZJE – HUBBY - 2025. október 16.

dr. Békés Gergely
Ügyvéd, szerzői jogi szakértő

Mióta és miért van szerzői jog?

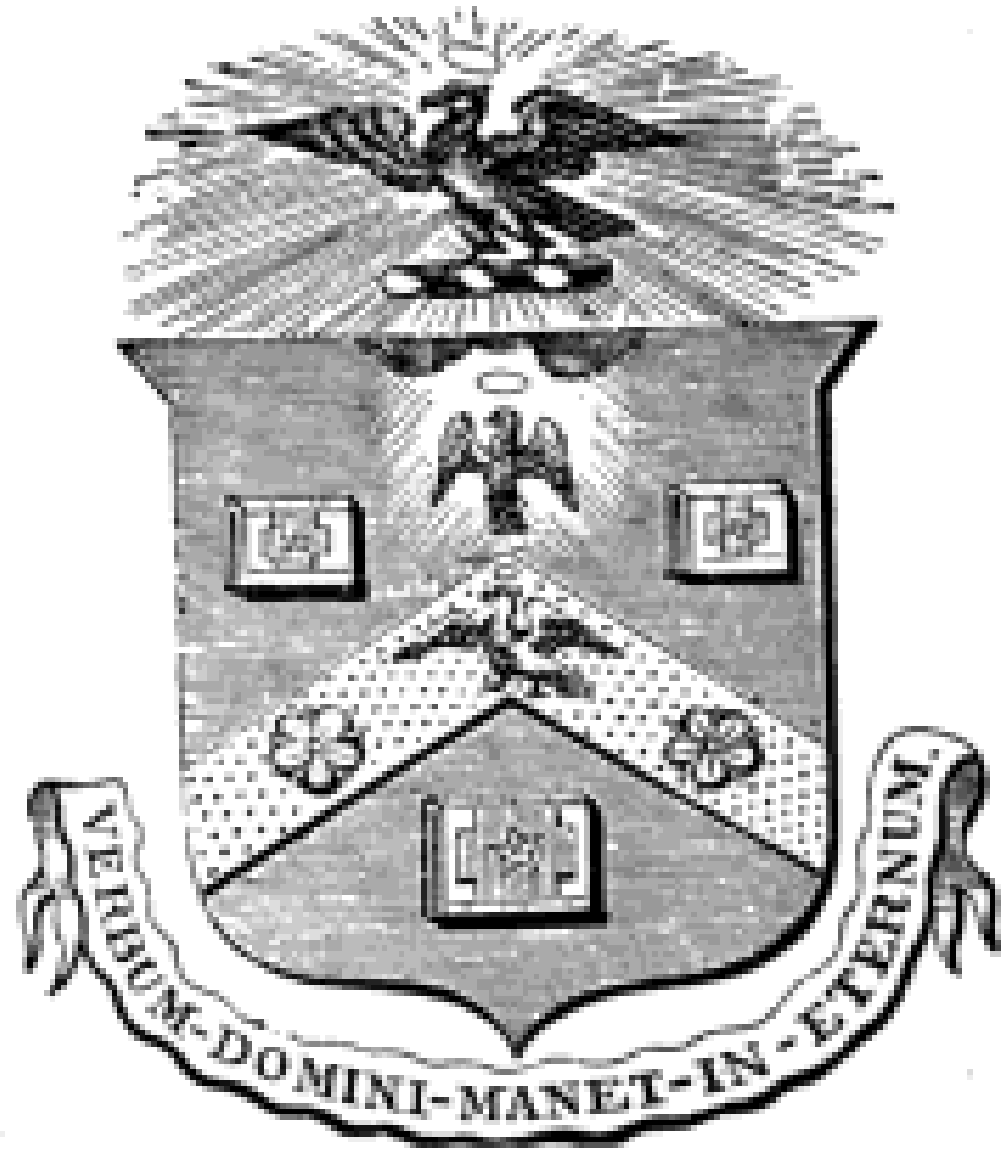
- 1886 Berni Unió's Egyezmény
- 1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogokról

Célja

- Alkotómunkára való ösztönzés
- Kulturális sokszínűség megőrzése

Michael Dahl műve

Worshipful Company of Stationers

Alapfogalmak

- Szerző = „Aki a művet megalkotta.”

Könyvpiaci szereplők

- Író
- Fordító
- Illusztrátor
- Grafikus (borító...)
- Sorozatszerkesztő
- Olvasószerkesztő
- Korrektor
- Tördelő
- Nyomdász
- Terjesztő
- Kiskereskedő

Alapfogalmak

- Szerző = „Aki a művet megalkotta”.
- Szerzői mű: Az egyéni, eredeti jellegű alkotás
- Nem áll védelem alatt: ötlet, népművészet kincsei, matematikai művelet, jogszabály
- A védelem automatikus, nem lehet „levédetni”

A védelem hatálya

- Mit véd az Szjt?
 - A művet
 - A mű azonosítható részletét
 - A mű sajátos címét
 - Jellegzetes és eredeti alak (merchandise)

- Tartalmilag mit fed le a védelem?
 - Személyhez fűződő jogok
 - nyilvánosságra hozatal
 - név feltüntetése
 - mű integritása
 - Vagyoni jogok („All rights reserved”)

Mit jelent a gyakorlatban a védelem?

- A mű/részlet/cím bármilyen hasznosításához engedély szükséges. => All rights reserved!
- Engedélyt felhasználási szerződésben lehet kapni
- Az engedélyét fejében – a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel arányos – díjazás, **a szerzői jogdíj** illeti meg az alkotót.

A védelem korlátai

- Védelmi idő = 70 év pma
- Védelemből kizárt tárgyak
 - Népművészeti alkotások
 - Jogszabályok
 - ötlet, elv
- Szabad felhasználás
 - idézés
 - magáncélú másolás
 - paródia, mém

Felhasználási (kiadói) szerződés

- Új művekre és korábban megjelent művekre is.
- Kötelező elemek
 - Felek (szerző, kiadó)
 - Felhasznált mű / művek (legalább jelleg szerint)
 - Felhasználás célja (legalább az elérendő cél szerint)
 - Jogdíj összege
- Térben, időben, módban korlátozható
- Egyebek
 - Főszabály: **kizárólagos**
 - Főszabály: **csak Magyarországon** és időben korlátos módon
 - Irodalmi mű kiadásánál **képek alkalmazásához** a szerző beleegyezése szükség.

Éves elszámolás

- Legalább évente egyszer, részletesen
 - a mű felhasználási módjai
 - a felhasználó (kiadó) által elért bevétel felhasználási módonként
 - a szerző számára fizetendő díjazás
 - mindenkinek, önállóan
- Az egyedi szerződés fentiekkel ellentétes rendelkezése semmis, az adatszolgáltatás kötelező.

Közös jogkezelés

- Az egyedileg nem gyakorolható jogokra
- Egyesületi formában, demokratikus módon
- Az egyesületi tagok által elfogadott felosztási szabályzat szerint
- Az igazságügyi miniszter által jóváhagyott díjszabás alapján

További információk

- Grad-Gyenge Anikó (szerk.): Szerzői jogi kézikönyv (ProArt)
 - szerzoijogikezikonyv.hu
- Legeza Dénes (szerk.): Szerzői jog mindenkinek (SZTNH)
 - www.sztnh.gov.hu/sw/static/file/szerzoi_jog_mindenkinek_2023_web.pdf
- Contracts in publishing (WIPO)
 - <https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2001-en-contracts-in-publishing.pdf>

Köszönöm a figyelmet!

bekes.gergely@bekesugyved.hu

[www.linkedin.com/in/dr-békés-gergely-phd](http://www.linkedin.com/in/dr-bekés-gergely-phd)

dr. Békés Gergely
Ügyvéd, szerzői jogi szakértő